

Odlukom Drugog senata Ustavnog suda Savezne republike Njemačke od 29. septembra 2025. usvojena je ustavna tužba crkvenog poslodavca, koji se žalilo na presudu Saveznog radnog suda. Presudom – kojoj je prethodio podnesak Evropskom sudu pravde – je žalitelj osuđen na plaćanje odštete zato što nije pozvao kandidatkinju bez konfesije na razgovor za posao, a s tim u vezi se nije mogla opravdati ni otkloniti sumnja u diskriminaciju na osnovu religije. Predmet ustavne tužbe je pitanje pod kojim uvjetima crkveni poslodavac smije zahtijevati članstvo u crkvi za određeno radno mjesto i u kojoj mjeri državni sudovi mogu to provjeriti u vezi s pravom na vjersko samoodređenje.

Ustavni sud je zauzeo stanovište da presuda Saveznog radnog suda krši pravo apelanta na vjersko samoodređenje iz čl. 4 stavovi 1. i 2. u vezi s čl. 140. Ustava (GG) i čl. 137. stav 3. rečenica 1. Weimarskog ustava (WRV), jer se prilikom primjene odredbi o ograničenju osnovnog prava iz Općeg zakona o jednakom tretmanu (Allgemeines Gleichbehandlungsgesetzes - AGG) kod odmjeravanja zaštićenih vrijednosti nije vodi računa o pravu na vjersko samoodređenja apelanta u obimu koji je ustavno obavezan.

Senat u obrazloženju navodi da se prema mjerilima iz osnovnih prava kod uravnoteživanja prava vjerskih poslodavaca i prava radnika mora uzeti u obzir presuda Europskog suda pravde donešena u postupku prethodnog odlučivanja. To dovodi do konkretizacije dosadašnjih ustavnih standarda za dvostepenu provjeru ograničenja prava na vjersko samoodređenje. Tumačenje i primjena nacionalnog prava prema zahtjevima pravnog okvira Unije je obavezno zbog primata Evropskog prava. Primat prava Unije ovdje ne ostaje van primjene, jer presuda Europskog suda pravde ne predstavlja akt ultra vires. Također, u pogledu opsega prava na samoodređenje vjerskih zajednica u području radnog prava, ne postoje nerješivi sukobi između nacionalnog ustavnog i prava Unije. Senat je ukinuo presudu Saveznog radnog suda i vratio predmet na ponovno suđenje.

U skladu sa relevantnim garancijama EU-Povelje o osnovnim pravima i Evropske konvencije o ljudskim pravima, ustavno pravo kao i pravo Unije u osnovi razlikuju između nedozvoljenog teološkog vrednovanja vjerskog etosa putem državnih sudova, s jedne, i pravnodržavnih ograničenja u sprovođenju prava na vjersko samoodređenje u oblasti državnog prava (na jednak tretman), s druge strane.

Tekst na njemačkom jeziku je dostupan na linku:

https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Downloads/DE/2025/09/rs20250929_2bvr093419.pdf?__blob=publicationFile&v=4